

НЕЗАЛЕЖНАЯ БЕЛАРУСЬ

ПАЛІТЫЧНА - ГРАМАДЗКАЯ і ЛІТЭРАТУРНАЯ ЧАСОПІСЬ.

АДРЭС РЭДАКЦЫИ:

Вільня, Вострабрамская, 9.

Выходзіць ТРЫ разы у тыдзень:
у панядзелкі, серады
і пятніцы.

ЦЭНЫ АБВЕСТАК:

1 радок перад тэкстам 4 рублі
1 радок пасля тэксту 2 рублі

№ 12.

Вільня, Серада, 5 лістапада 1919 г.

Цана 50 кап.

Няхай жыве Беларускае Войска.

Прабіла гісторычна гадзіна — гадзіна ўваскрэсеньня нашае быўшае дзяржаўнае сілы, настала гадзіна, калі нашая нацыянальная гордасць можа распусціцца лёсім цветам. Ужо падпісаны дэкрэт Галоўным Камандуючым Польскіх войск Язэпам Пілсудскім аб фармаванні Беларускага Войска. Значыцца, пытаньне стварэння беларускай нацыянальнай арміі з меж жаданьняў выйшла і перайшло цяпер у катэгорыю пытаньняў пастаўленых на чарод дня. Гэтак фактычна творыцца Беларускае Нациянальнае Войска. За тое, што нашая армія будзе нацыянальной не на словах, не на паперы, а за прауды нас запэўняюць тыя ведамыя імены нашых грамадзкіх дзеячоў што стаяць на чале ваеннае справы.

Каму з беларусоў ня дорагі імены Аляксюка, Прушынскага (паэта Алея Гарун), Рак-Міхайлоўскага і Аўсянініка, каторыя ўсё жыцьцё ходаліся за адраджэнне Бацькаўшчыны. І сягоныя яны рашуча і галасцілі звоніць у вечавы звон, склікаючы ўесь беларускі народ пад родны і дарагі флаг-пагоню. Яны даюць гэты сымволічны флаг у рукі ўсіх дужых і любячых сваю Бацькаўшчыну сыноў Беларусі, каб пад гэтым знакам давесці край да Нацыянальнага Беларускага Устаноўчага Сойму, бо хто не разумее таго, што фармуючы беларускае нацыянальнае войска, адначасна творыцца Беларускае Гаспадарства.

Бо хто не разумее таго, што Беларуская Армія — гэта нацыянальныя атрады, каторыя нясуць незалежнасць сваёй Бацькаўшчыне, гэта зялезні кулак адраджанай Беларусі, каторы будзе страхам і жахам для непрыяцеляў свае ра-дзімы!

Але каб гэткая армія асвабоджэння ад ярма ўціскаючых была дужой духам і моцнай верай у праудзівасць свайго дзела, яна павінна быць чиста нацыянальнай, армія павінна быць чистай беларускай. У Беларускім Войску не павінна быць людзей з ветру, чые сэрцы ня б'юцца пабеларуску і на-канец, людзей няўмеючых беларускае мовы. Бо ў праціўным разе мы створым не беларускую армію, каторая будзе ўхарашэннем нашае нацыянальнае гордасці, а будзе армія авантурыстаў, дармаedaў і дзяньгубаў, каторыя сяньня тут на палёх Беларусі нібыта бароняць незалежнасць Бацькаўшчыны, а заўтра з таю-ж ахвотаю будуць старацца закаваць у зялезьзе гэтую самую незалежнасць.

Усіх, хто ад усяе душы жадае і крычыць разам з намі „Няхай жыве Незалежная Беларусь!“ мы клічам пад вялікі знак беларускай пагоні.

Пакуль народ беларускі не даб'еца незалежнасці свае Бацькаўшчыны, яму ня збыць тое вялікае гора і тае страшнае галіты, каторую ён цярпеў сотні гадоў, пакуль беларусы ня будуць незалежнымі, ніхто ня будзе прызнаваць і гаварыць з імі як роўны з роўнымі.

Адказ пасла польскага сойму Нодзялкоўскага на дэкларацыю Беларускай партыі соцыялістаў-рэвалюцыянэраў.

Сябра партыі Беларускіх Соцыялістаў Рэвалюцыянэраў Палута Бадунова выступала з дэкларацыяй перад прадстаўнікамі польскага пролетарыату ў Сойме, Польскай Партиі Соцыялістычнай.

У дэкларацыі выкладзены гэткія дамаганы беларускага народу:

Каб дабіца свае свабоды, каб быць грамадзянамі Незалежнай Беларусі, нам трэба мець войска, каторое з аружжам у руках прагнала-б бальшавікаў з роднае зямлі. Усякі беларус, каторы можа ўзяцца за аружжа, павінен быць гатовы, каб з радасцю, прашучаны радаснымі крыкамі сям'і і вёскі пайсьці ў сцягі нацыянальнае беларускае арміі. Для беларускага народу зусім ня ёсьць неспадзяваньнем справа стварэння беларускае арміі. Углыбі свае думы кожны беларус жадаючы незалежнасці адначасна съціскаў у руцэ крыжавы меч проціў непрыяцеляў свае волі і Бацькаўшчыны. Кожны беларус павінен ведаць, што калі ён хоча быць праудзівым гаспадаром на сваёй зямлі, калі ён ня хоча мець над сабой уціск і няволю, калі ён хоча, каб Беларусь была Беларусяй, дзе яго родная мова ня лічылася-б мужыцкай, а прызнавалася-б урадавай мовай і, наапошку, калі ён жадае, каб з ім усе і кожны абходзіліся толькі як роўны з роўным, ён павінен канечна запісацца, быць гатовым запісацца ў сцягі беларускай нацыянальнай арміі.

Няхай жывуць беларускія дзеячы, байцы за стварэнне беларускае арміі. Няхай жыве флаг-пагоня на браме Незалежнае Беларусі!

Незалежны.

1) Адкрытае прызнаньне перад народамі ўсяго съвету Незалежнай Беларускай Народнай Рэспублікі ў межах тае тэрыторыі, на каторай у большасці жыве Беларускі народ.

2) Прыйманьне Рады Беларускай Народнай Рэспублікі як адзінага краёвага Органу, выбранага

воляй беларускага народу на Усебеларускім конгрэсе 21 сінення 1917 г. Пры гэтым, у Раду Беларускай Народнай Рэспублікі ўваходзяць прадстаўнікі Рады Віленшчны і Горадзеншчны, каторая выбрана Беларускім Нацыянальным зьездам гэтых дзіцёх губэрняў, а таксама прадстаўнікоў палітычных партый ад усіх нацыянальнасцяў, што жывуць у Беларусі.

3) Пераданыне Радзе Беларускае Народнае Рэспублікі зараз-жа, ня глядзячы на ваеннае палажэнне гэткіх функцый: Народную Асьвету, Адміністрацыю, Арганізацыю Беларускага Войска, і падгатаваныне да Беларускага Устаноўчага Сойму.

Пасол Недзялкоўскі ў гутарцы з П. Бадуновай сказаў: 29 кастрычніка беларускага пытаныне будзе разглядацца фракцыяй П. П. С., а потым яно будзе ўнесена на разгляд у Сойме. Але ўжо цяпер беларускага пытаныне прадразвіязуецца гэткім парадкам, што незалежнасць Беларускай Народнай Рэспублікі намі будзе прызнана.

Што датычыць тэрыторыі Беларускага Рэспублікі, то ў гэты час мы можам прызнаць за ёй як бязумоўна бясспорную, Менскую губэрню і часці ўсіх ужо занятых губэрняў на ўсход, Магілёўскую, Віцебскую, Смаленскую, дзе зараз-жа пасля абфармлення гэтага пытання перадаецца Радзе Рэспублікі і яе спаўняючаму органу Радзе Народных Міністраў—Народную Асьвету, Сельскую Гаспадарку, Адміністра-

цию і Арганізацыю Беларускага Войска.

Пытаныне аб долі Віленшчны і Горадзеншчны астаецца пакуль што адчыненым. Ведама, мы павінны з Вамі ўладзіць так ці іначай гэтае пытаныне і можа абедзве стороны змогуць прысьці да згоды.

Проці ўваходу Рады Віленшчны і Горадзеншчны ў Раду Беларускай Рэспублікі мы, ведама, нічога ня маём, але яна ўваходзіць як нацыянальная арганізацыя, а ня як краёвы орган Віленшчны і Горадзеншчны.

Аўтамонія польскіх школ у Беларусі, ведама, мы спадзяёмся, будзе абаспечана. Таксама пры Міністэрстве Земляробства палякі маюць свайго прадстаўніка.

Што датычыць арганізацыі Беларускага войска, дык усім нам вельмі добра ведама нязвычайна добрыя адносіны да гэтага пытання Начальніка Гаспадарства Пілсудскага.

Ніякае задзержкі ў арганізаўні Беларускага войска ня будзе. Пры гэтым арганізаўніе войска будзе, ведама, у поўным контактце з галоўным польскім камандаванынем. Па моіму цэнтрам арганізацыі павінен быць Менск, хоць вербаваць можна будзе ў Горадзенскай і Віленскай губэрнях. Улада ваеннае будзе толькі на 25 вёрст ад фронту і гэткім парадкам цывільныя беларускія Улады змогуць пачаць зусім правільную арганізацыйную працу.

Ульманіс астаецца.

Ліон 1—XI (ПАТ). Урадава пярэчаць галасом аб адстаўцы латышскага габінету Ульманіса.

Калчак касуе работніцкія саюзы.

На загаду самахватнай улады на харламаўскім, шчарбінаўскім, бранеўскім, юзаўскім, кракаўскім, дружкаўскім і іншых заводах скасаваны ўсе работніцкія професіянальныя камітэты. Гэта вельмі абурыла работнікаў, якіх вярнулі на пала-жэнне дарэволюцыйнага часу.

Цяжкое палажэнне ў Турцыі.

Як паведамляюць з Нуазен, новы турэцкі парламент зъяўрэцца на ў Канстантыноплі, а ў Брусах,

Шаляпін забіты.

Парыж «Чыкаго Трыбуна» паведамляе з Лёндану, што вядомы маскоўскі плюн Шаляпін забіты бальшавікамі. Композытар Грэнвіль, каторы нядавна вярнуўся з Расей, дае аб гэтым страшныя весьці: Як ён паведамляе, Шаляпін захварэў на сап. Каб не дапусьціць разношаныя заразы плюн быў забіты. («Тог»).

Пецярбург мінаваны.

Копэнгаген Паведамляюць з Пецярбургскага фронту аб вялікіх бітвах за Царскае Сяло. Белыя апраўдаваюць свае няўдачи тым, што масты ля Ямбурга ўзарваны.

Пецярбург прадстаўляе сабой крэпасць. Усе масты мінаваны. Кіраўнікі бальшавікоў выдалі загад аб тым, каб пры прыпадку здачы Пецярбурга ўсе хвабрыкі былі ўзарваны і брукі паруханы.

Процідзенікі наўскія саюзы.

Як паведамляе «Home Libre» Петлюра паслаў місію да дзяржавы, што ўтварыліся на руінах старой Расей, з прапаінаваныем утварыцца абаронны саюз проці Дэнікіна. З ініцыятывы ўкраінскай дэлегацыі ў Парыж утвораны блёк дэлегатаў балтыцкіх рэспублік, які пад кірункамі генерала Тышкевіча мае вырабіць супольныя пляны барацьбы проці Дэнікіна.

Дэнікін злучыў.

«Вперед» піша, што з усіх бакоў паведамляюць аб сабраньнях на якіх бяруць участь сябры украінскай соцыял-дэмакратычнай партыі, украінскіх соцыяліст-рэволюцыйнэр, жыдоўскага Бунду, Поалей-ционістай і нават маскоўскіх меншавікоў.

Меншавіцкая арганізацыя ў Кіеве выказаліся за незалежную Украіну. Жыдоўскія соцыялісты «Бунду» і з Поалей-ционістай маюць сваіх прадстаўнікоў у цяперашнім міністэрстве Украінскай Народнай Рэспублікі.

Усе соцыялістычныя сабраньні выносяць згодна рэзалюцыі, што ў тэй часіне, калі пайшла зданыне „недълімой“ усе соцыялісты мусяць стаць разам у абарону Украінскай Народнай Рэспублікі.

А ў нас, мы папытаем, ці ў нас ёсьць злучэнне соцыялістычных і дэмакратычных сіл проці рэакцыі?

АПОШНІЯ НАВІНЫ.

Паведамленыні Польскага Генэральнаага Штабу.

2—XI.

Варшава, 3—XI. (ПАТ).

Літоўска-Беларускі Фронт.

На адрезку на поўнач ад Бярэзіны жывая дзеяльнасць. Рэшта бяз змены.

Валынскі фронт:

Пасля заўзятай бітвы з бальшавіцкімі атрадамі мы занялі Наваград-Валынскі. Непрыяцель у непарадку адышоў на Коросцен.

У з. Шэфа Генэральнаага Штабу Галлер, палкоўнік.

Камісар Гданска.

Науэн, 3—XI. (ПАТ). Найвышэйшая Рада назначыла англійца Р. Товэра камісарам м. Гданска і прадстаўніком Лігі Народаў.

Фінляндия згаджаецца вяяваць з бальшавікамі, але ставіць свае варункі.

Ліон, 3—XI. (ПАТ). З Гэльсінфорсу паведамляюць, што фінляндзкі ўрад маніца выступіць проці бальшавікоў, як Расея признае незалежнасць Фінляндіі і дастаўши ад антанты 100 міліёну франкаў падлогі. Апрача гэтага Расея павінна ўступіць тэрыторию Печэгі і часць Карэліі,

Аб падпісаньні міру.

Парыж, 3—XI (ПАТ). Найвышэйшая Рада высле ноты да югаславянскага і румынскага ўрадаў, у каторых пакажа, што гэтыя гаспадарствы павінны падпісаць перш мір з Аўстрый, потым з Баўгарыяй.

Загранічна палітыка Польшы.

Польска тэлегр. агенцыя паведамляе, што ў падкамітэце вайсковай і загранічнай камісіі паставлены два праекты. Польская партыі не занялі рашачага станавішча. Нарады адлажылі да серады і запрасілі на іх начальніка дзяржавы Пілсудзкага. На заўтрашнім пасяджэнні адміністратыўнай камісіі зробіць даклад генэральны камісар, «Усходніх Зямель» Осмалоўскі. У нарадах гэтай камісіі прыме ўдзельніцтва дэлегацыя каманды палявой жандармэрыі. Прадстаўнікі народных рад Літвы і Беларусі прасілі дапусціць іх да параду у гэтай камісіі.

(«В. П.»)

Чарнаморская фэдэрэцыя.

Міністр Бессарабіі Ункулец заявіў супрацоўніку грэцкай «Patrie», што ў недалёкай будучыне павінен утварыцца саюз дзяржаваў акружальных Чорнае мора. У склад гэткага саюзу ўваходзілі: Арmenія, Каўказ, Украіна, Румынія, Грэцыя і Баўгарыя, а нахіт Югаславія і Чэхія. Заданнем гэтага саюзу будзе бараніць знадворная патрэбы і запэўніць сабе належнае палажэнне сярод вялікіх дзяржав.

Забараніў ужываць алькаголь рэферэндум у Норвегіі 432.322 галасамі праці 288.193.

Загранічны гандаль Літвы.

Дзякуючы руплівасці літоўскага ўраду за апошнія часы наладжаны марскія зносіны паміж Літвой і Швэціяй — праз Лібаву.

Рэгулярна што-тыдзень будзе адходзіць параход з Лібавы ў Штакгольм, які будзе вывозіць лён і гародніну, каторых вельмі шмат у Літве, заместа гэтага Швэція будзе дастаўляць Літве земляробныя машыны.

У Балтыку.

ЛІОН. 31 X (П. А. Т.). Найвышэйшая Рада зэцьвердзіла ўчора ад'езд камісіі на чале з генэралам Ніссель, каторая мае глядзець, каб немцы пакінулі Балтыку.

Маскоўскія чарнасоценцы аб украінскім паўстанні.

«Укроіна» З 12 г. м. піша: Камандуючы палтаўскай самахвотніцкай групай генэр. Брэдов вельмі нездаволены з сялян паўстанцаў. У гэтых днёх генэр. Брэдов прыймаў прадстаўнікоў кіяўскіх газэт і між іншымі сказаў: Мы прышлі ў Маларосію, каб стварыць лад і спакой. Самахвотніцае начальніцтва ніколі не спадзявалася ад Маларусаў тэй няўдзячнасці, якую цяпер відзіць. Маю шмат тэлеграмаў ад урадавых асоб, каторыя паведамляюць, што ў розных воках Маларосіі сяляне паўстаюць проці нашага войска. Яшчэ раз падчыркаваю, што гэта ёсьць чорнай няўдзячнасцю. Начальніцтва самахвотніцае асвабадзіла Маларускі народ ад бальшавікоў, а ён у адплату нападае на нашае войска.

Каманда самахвотнікаў прымець адпаведныя меры, каб спыніць паўстанніне і дзеля гэтага пасылаець у мясцовасці ахоплення паўстаннінем збройныя атрады каторыя маюць права ужываць найстрашнейшыя меры.

Паўстанніне ўкраінцаў проці Дэнікіна.

З Крэменца - Падольскага паведамляюць, што ўкраінскія паўстанцы занялі ўжо гэткі район на правым узбярэжжы Дняпра ў тылу Дэнікіна: Сэрскі-Літоўскія, Міхайлаўку, Крыпіцкі, Каменку, ст. Кацярынаслабоду, таксама была ўзята паўстанцамі, каторыя, дзеля таго што не маніліся займаць места Кацярынаслабода, забраўшы вялікую лічбу амуніцыі яе пакінулі.

У Лусавецкіх паўстанцы асвабадзілі ўкраінскіх палонных. У Гумані німа ніводчага дэнікінскага салдата.

Паўстанцы напасавалі зялезнадарожную лінію Кацярынаслабоду - Знаменка і гэтым шмат пашкодзілі Дэнікіну: дзеля чаго пагінула шмат дэнікінцаў. Гэтае напасаванне зял. дарож. лініі было прычынай зялезнадар. катастрофы на гэткіх лініях: Запорожжа, Воскобойнікаў, Патыхатка, Зелена-Карыстаўка і Цыбульска.

Паўстанцы пад камандай атамана Гулія занялі зял. дар. лінію ля Фундукаеўкі, а далей ужо ідуць аддзелы атамана Зялёнага. Ст. Звенігородка занялі атам. Піля, дзе ўзята шмат стрэльбаў. Таксама напасавалі і занялі паўстанцы лінію Лысавэ-Голта.

Махно займае ўжо ст. Долінска, Крывы Рог, ад Аляксандрава да Нікополя.

Галоўны штаб паўстанцаў на чале з атам. Гуліем запрапанаваў дэнікінцам, каб зараз-жа пачалі ачышчаць правабярэжжя (Украіну направа ад Дняпра).

Дамаганыні ўкраінскіх паўстанцаў.

20 верасьня сёл. г. ў Умані была нарада ў якой прымалі учасьце: паўстанскі паветавы камітэт, Рада сялянскіх Дэпутатаў Уманшчыны, мескае Народнае Самаўпраўленне м. Умані, атаман паўстанцаў Зялёны і камандуючы Кіяўскай Групай войск У. Н. Р. Тютюнік.

Нарада зрабіла рэзоляцыю, у якой, між іншым, кажацца: Паўстанцы складаюць найбольш з працоўнага сялянства і дзеля гэтага спадзяюцца, што ўлада ў цэнтры і на мясцох будзе ў руках тых палітычных партый, каторыя прадстаўляюць сялянства і работніцтва. Змагаючыся з камуністамі, паўстанцы адчуваюць няхват злучаючага цэнтра, і дзеля гэтага ўсе ўшлі да злучэння з вышэйшай ўладаю Украіны. Дырэкторыя пад апекай каторай можна толькі будзе арганізаваць сваё незалежнае жыццё. Нарада пастанавіла зъяўрніцца да Дырэкторыі з гэткімі дамаганынямі:

1) Аб забяспечэнні сірот і ўдоў забітых паўстанцаў, 2) аб падмозіе лесам селянам на адбудоўку зруйнаваных камуністамі гаспадарак, 3) каб зямля і воля, за якую змагаецца народ, бала яму забяспечана; 4) каб няяке чужое войска не займила тэрыторыі Украіны, а арганізвалася-б свая дысцыплінаваная армія; 5) каб былі дастаўлены насяленню предметы першай патрэбы, як: соль, газ, мануфактура, скрубы і інш.

Ультыматум Румыніі Дэнікіну.

«Dzien» паведамляе з Варшавы, што там дасталівесці, што Румынія паставіла ультыматум Дэнікіну, у якім дамагаецца адходу войска самахвотнай арміі на 15 кілометраў ад бэссарабскай граніцы.

Палонныя беларусы могуць варочацца дамоў.

Як паведамляюць „Narodnie Listy“ палонныя беларусы з быўшых губ.: Гора-

дзенскай, Віленскай і Менскай да ракі Берэзіны маюць да 7 лістапада сёл. году зъяўрніцца ў лагер палонных у Юзафова, або праста на станцыю Прага-Бруска, адкуль выедуць асобными поездамі цераз Польшу дамоў.

Як раздавалі падмогі безработным.

У Чэнстахове выкрылі, што замест 10.000, даставала падмогу 30.000 людзей, 50 прац. дробных купцоў, 15 прац., якія ніколі ня былі работнікамі і 10 прац. гаспадароў камяніц.

Саюз паміж Арменіяй і Азэрбайджанам.

У Парыж прыслана ўрадавае паведамленне, што Каўкаскія рэспублікі Арменія і Азэрбайджан зрабілі паміж сабою саюз.

Воук ягнё усё-ж дыкі зьеу.

Каб закрыць Будслаўскую Беларускую Гімназію, некаторыя польскія сфэры ўвесь час рабілі на яе напасыці. Маю іх сьпісных для гісторыі даволі ўжо, але во ўшчэдрым прыбыло: з „Dziennika Wileńskiego“ (№ 149, 15-X). Слова «гімназія» «Dz. Wil.» піша на съмех, робячы з двух канцоў чужаслоў.

Пра дырэктара, ён так маніць: „Na czele tego sławetnego zakładu stał niejaki Wasilewicz-komisarz bolszewicki“. З гэтакім прозвішчам камісар у губэрні быў, але той і ні радня дырэктару і родам з другой воласці, і ніколі вучыцелем ня быў. Зманіць, што дырэктар гімназіі быў бальшавіцкім камісарам лёгка, але якім? Тож ні сакрэт, калі ведама, што даўнейшы адзін вучыцель быў «bolszewicki komisarz oświaty na powiat Wilejski».

І што «obydwaj towarzysze nie mieli odwagi pozostać w Budslawiu wobec zbliżających się wojsk polskich» — гэта таксама мана, бо «komisarz oświaty na powiat Wilejski» пакінуў Будслаў і гімназію за восем месяцаў перад прыходам войск польскіх. А дырэктар гімназіі наважыўшы быць на вучыцельскім зъездзе ў Вялейцы, прыехаў туды ў той дзень, калі ў Вялейку ўвайшло польскае войска. Там ён і аставаўся пакуль зъезд кончыўся. Быўваў там некалькі разоў у польскага камэнданта на пераговорах ад імені зъезду, і як дэлегат ад зъезду выехаў з перапускай вялейскага польскага камэнданта ў Барысавск для вучыцялёў па пэнсію, які выплачаную бальшавікамі аж за 5 месяцаў. Там дастаўши з Будслава перасланую тэлеграму, што ў Маскве бальшавікі, прызнаўшы яго буржуем, забралі на даўнейшай яго квартэры рэчы (мэблі, пасудыня, музыку) мусіў паехаць ратаваць іх; а што з ім дзялісталася, німа ведама.

Мана і тое, што «W sławetnym gimnazjum pozostały działacze pomiejscy, którzy tam dawnego ducha bolszewickiego pielegnowali nadal», бо легенды прышли ў

летку, калі ў гімназіі нічога ня было і да-
гэтуль няма, бо польскім чынамі забаро-
нена распачаць навукі на новы школьны
год.

А для чаго гвалт што: „gimnazjum
rzeczone było zwyklem gniazdem propa-
gandy bolszewickiej w tamtych stronach“,
што «w stawieniu gimnazjum pozostały
działacze pomniejsi, którzy tam dawnego
ducha bolszewickiego pielęgnowali na-
dal», — калі кс. пробашч будслаўскі і войт
гімніны угаварывалі іх вось нядайна навет
перайсьці вучыцелькамі ў польскую школу?,
Значыцца, уся гэна мана патрэбна была,
каб закрыць беларускую гімназію і каб
мець вучыцялёў для польской школы.

Пасыля гэнай усяе маны надта цікавы
далейшыя слова «Dz. Wil.»: «Szczególny
powyższe rzucają charakterystyczne światło
na działalność szkół białoruskich, po i na
Radę Białoruską Wilenszczyzny, która
wedle informacji «Wil. Kur.» ma użyć
wszelkich wysiłków, by w gimnazjum rze-
czonem wykłady wznowić». Тут увесь цы-
мус у гэтых словах. Пасыля гэтага зараз-
жа акружны школьны інспектар доктар
Вэнслаўскі прыслалі навет пісаны наказ,
што, «wznowić» навукі ў гімназіі—барані
Бог!

Мала гэтага,—«Dz. Wil.» адным за-
ходам другі стрел скіраваў у другое мей-
сца: загубіўши ягнё, дай загубіц пастуха.
Ось і піша: «Chcielibyśmy wiedzieć jedno:
czy ks. Stankiewicz redaktor «Krynic», go-
biąc reklamę w swoim piśmie dla tej szko-
ły, wiedział o jej przeszłości i ten-
dencjach?»

Мала і гэтага—далей больш маны ў
«Dz. Wil.»: «Jako dałszy ciąg komunistycz-
nej „jaczejki“ istniał tam tak zwany „Wia-
noczek“, w skład którego wchodziła tło-
dzierz szkolna“. А папраўдзе, „Вяночак“
складаўся з дарослых, залажыўся пры воль-
насцях за часаву Керэнскага (у Ліпні ме-
сяцы 1917 году), калі яшчэ гімназіі зусім
ня было і ня было там школьнай моладзі,
і ўжо даўно замёр, бо у Лютым месяцы
1918 году падчас прыходу Немцаў,—зна-
чицца тады, калі «ячейкі» і не радзіліся
яшчэ.

Далей балей ды ўжо пахнець і астро-
рам: „Jakie uczucie żywiliów „Wianoczek“
względem żołnierza polskiego świadczy
fakt, że w jego lokalu znalazła żandarmerja
polska ukryty kulomiot bolszewicki!!!“ З
гэтакай адварі маё простае сумленье не
надзівіца, як гэта так можна маніць?! Гэ-
та-ж тады (у Лютым м-цы 1918 году), калі
„Вяночак“ замёр, хіба і на съвеце ня было
польскай жандармэрыі; а «względem żoł-
nierza polskiego» неспадзянага тут тады
пры немцах навет Палякам, — „uczucia“
„Wianoczek“ можна толькі прыдумаць, як
прыдумана, што „w jego lokalu znalazła
żandarmerja polska ukryty kulomiot bol-
szewicki!!!“

На астатаак з мінай Дон Кіхота „Dz.
Wil.“ піша: „Zresztą nie dziwi nas wcale
stanowisko „białorusinów“, robiących dzis-
siaj politykę. Przyszłość wykaże jeszcze
więcej faktów, ilustrujących dążności i za-
maskowane tendencje tego ruchu“.

Прыходзіца, і нам ня дзівіцца, калі
хто з беларусаў спагардзіць гэткім паля-
камі, якія робяць палітыку ў „Dz. Wil.“
З часам пэўна выкryеца куды больш фак-
таў, каторыя рысуюць, куды меціць і на-
што вернець паганая палітыка гэных па-
лякоў.

Пытаў ён, папытаю і я: ці кс. Юзеф
Сонгін, выдавец і ўкладчык „Dziennika
Wileńskiego“, падаючы фалши у сваёй га-
зэце проціў Будслаўскай Гімназіі, съядома
гета рабіў, і з якой мэтай?

Адварты Будзьма.

Іншыя газэты прашу перадрукаваць.

Беларуская Школа.

Беларускі Педагогічны Інстытут у
Менску стаў установай чиста беларускай.
Паміж Педагогічным інстытутам і Белару-
скім Нацыянальным Камітэтам у Менску
зроблена ўмова, згодна з каторай Педаго-
гічны Інстытут астаецца ўвесь час пад
апекай і кіраваньнем Беларускага Нац. Ка-
мітэту альбо другое вышэйшае беларускае
нацыянальнае ўстановы.

Дырэктар Інстытуту зацвярджаецца
Беларускім Нацыянальным Камітэтам. Пра-
фэсары або адразу чытаюць лекцыі пабе-
ларуску, або абавязуюцца з новага году
перайсьці да вучэнья ў беларускай мове
іначай яны лічачца няштатнымі.

У Школьную Раду Інстытуту ўвахо-
дзяць два прадстаўнікі ад Беларускага На-
цыянальнага Камітэту.

Цяпер дырэктарам Інстытуту зацвяр-
джаны профэсар Усеўлад Ігнатоўскі, яго
памочнікам—Валадзімер Вішнеўскі. Апра-
ча гэтага да складу вучыцялёў Інстытуту
належаць гэткія ведамыя беларускія наву-
ковыя сілы: проф. д-р хімік Вацлаў Іваноў-
скі, інжынер-тэхнолёг і інж.-электрык Трэп-

ка, проф. Маслоўскі, прыват-доцэнт Пецяр-
бургскага універсytetu Б. Тарашкевіч. Ма-
ніца яшчэ з Кіева прыехацы лектар Кіаў-
скага ўніверсytetu Леушэнка.

В 3 ВІЛЬНІ.

Такса на жыта скасавана.

Беларуская Літэратурна-музычна- вакальна вечарына.

У суботу 8-га лістапада ў залі Бела-
ruskай гімназії, Вастрабрамская № 9, вуч-
ні і вучаніцы гэтае гімназіі згуляюць літэ-
ратурна-музычна вакальная вечарыну.

Даход з вечарыны пойдзе на кармісць
бедных вучняў гімназіі і інтэрнату.

Програма вечарыны вельмі цікавая.

Трэба спадзявацца, што грамадзянства
паддзяржыць стараныне вучняў пад-
дзяржаць сваіх маламожных таварышаў.

Цана білету ад 5 да 4 марак. Па-
чэсныя білеты 10·mr.

Білеты будуть прадавацца пры ўва-
ходзе на вечарыну.

Пачатак у 7½, гадзін увечары.

Рэдактар і выдавец: К. Мядзёлка.

Беларуская Кнігарня

Завальная № 7,
мае на продажы ўсе беларускія кнігі

ПРЫВЕЗЕНЫ НОВЫЯ ВЫДАНЬНІ з МЕНСКУ:

Сымон Музыка — Якуба Коласа.
Цана 1 р. 50 к.

Дыямэнты беларускага прыгожага
пісменства. Цана 5 р. 50 к.

Зборнік спэцічных твораў, часць I.
Цана 4 руб.

Зборнік спэцічных твораў, часць II.
Цана 4 руб.

БЕЛАРУСКІ ПЛЯТОН

артыстычна зроблены паводле рэсунку вядомага
скульптара і мастака Т. АРЛОУСКАГА.

На медзі, у харошай він'етцы пагоня на полі з нацыянальных
беларускіх колераў (белы, чырвоны, белы).

— Цана 4 маркі. —

Хто купляе ня меней 50 штук, таму 10% спушчаецца, хто купляе
ня меней за 100—20% спушчаецца. На павер не даецца.

Прадаецца ў «БЕЛАРУСКАЙ КНІГАРНІ»: Вільня, Завальная вуліца № 7
і ў адміністрацыі «НЕЗАЛЕЖНАЕ БЕЛАРУСІ».